

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OB MURSKIH OKRAJEV

Uredništvo in uprava: Murska Sobota. Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641 906-030 — Naročnina: Celoletna 100dn, polletna 50 dn, četrtletna 25 dn

Štev. 23. — Leto I.

Murska Sobota, 28. julija 1949

Cena 2 din

Obletnica V. Konference Komunistične Partije Jugoslavije Zgodovinski V. kongres Partije, - praznik našega delovnega ljudstva

Pred letom dni so bila vsa naša mesta okrašena, raz steh so plapolale zastave, na slavolikih so bili veliki napis »Živel V. kongres KPJ« in vse je bilo svečano razpoloženo. Bil je to veliki praznik za vse naše delovne ljudi, saj je potekal prvi kongres po dvajsetih letih. V teh dvajsetih letih med obema kongresoma se je zgodilo v Jugoslaviji marsikaj, Partija se je učvrstila, se oborožila in povedla svoje narode skozi borbo v svobodo in še dalje v obnovo in na pot socializma.

V. kongres je pregledal vse storjeno — vse uspehe, pa tudi kritično pregledal pomanjkljivosti in dal smernice za izboljšanje. V. kongres je postavil pred Partijo velike naloge — odgovorne naloge in Partija jih izvršuje. Delovno ljudstvo je z navdušenjem sprejelo naloge, ki jih je pred njega postavil V. kongres KPJ in uspehi so vsak dan vidnejši. Delovne množice z velikim navdušenjem izboljšujejo delo, disciplino in način dela v tovarnah, podjetjih in ustanovah in zmagoslavno izpolnjujejo petletni plan, a ga tudi vidno presega. Delovni kolektivi študirajo material V. kongresa, ki jim daje smernice in jih izgrajuje in dokaz, da so smernice, ki jih je nakazal V. kongres, pravilne, je dejstvo, da so se usmerili v delo po njih in dosegajo vedno večje uspehe — a uspehi dokazujejo, da smo ostali zvesti marksizmu in leninizmu. Nekaj mesecev pred V. kongresom KPJ so nam očitali v resoluciji Informbiroja odklon s poti v socializem in nam očitali, da se pridružujemo imperializmu, da podpiramo kapitalistične elemente, toda leto dni po tej zloglasni resoluciji so naši uspehi predvsem v naših okrajih na področju socializacije vasi dokaz o zlonamerosti Informbiroja; dokaz, da je namerala vodstev demokratičnih držav klevetniška kampanja, ki naj bi razbila enotnost našega ljudstva in usmerila našo Partijo v brezdnežnost, da bi bila tako resolucija utemeljena.

Mnoštvo kmetijsko obdelovalnih zadrug v naših okrajih, predvsem v ljutomerskem okraju, kjer obsega socialistični sektor že preko 60% celotnega kmetijstva, je neovrgljiv dokaz o naši pravilni poti v socializem. Vsa naša gospodarska politika je usmerjena v zatiranje zadnjih ostan-

kov kapitalizma na vasi, nikakor pa ne v krepitve kulaških elementov na vasi, kot o tem govorijo radijske postaje demokratičnih držav.

Kljub temu, da nas ovirajo v našem delu na naši poti v socializem, da nam mečejo polena pod noge pri graditvi težke industrije, pa se naša težka industrija, kot industrija sploh, lepo razvija, saj so naši delavci požrtvovalni in strnjeni, ter zavestno ustvarjajo in gradijo. Poglejmo samo naša podjetja in tovarne, povsod je mnogo racionalizatorjev, novatorjev in iznajditeljev, proizvajamo vedno več strojev in predmetov, ki smo jih doslej uvažali in prav požrtvovalnosti delavskega razreda ter njegovi zavesti gre hvala za osamosvojitve naše industrije.

Vse te ugotovitve ne bi mogli postaviti — jih sploh ne bi bilo, če ne bi imeli čvrsto, trdno revolucionarno Partijo, ki usmerja in vodi delavski razred. To so ugotovitve, ki so vzrok vsem večjim klevetniškim kampanjam od strani vodstev demokratičnih držav, poskušnjam istih, da nam s sabotiranjem trgovinskih pogodb in na podobne načine onemogočijo zgraditi socializem v naši državi.

Kljub vsem oviram pa korakamo vztrajno naprej, po pravilno začrtani poti, z jasnim pogledom na našo revolucionarno preteklost, na naše pridobitve in zmagave in dosegamo dnevno vidne uspehe, a delovne množice vsega sveta, predvsem pa demokratičnih držav, spoštujemo našo borbo in so solidarni z nami. Veselijo se naših zmog, tem bolj, ker so izgubile perspektivo svojega boja, saj je njihovo vodstvo brez pravega pogleda v bodočnost, brez prave idejne podlage, kar je posledica stremjenja za tem, da bi bili večji poznalci delavskega razreda, kot so bili Marx, Engels, Lenin in hočejo biti revizionisti marksističnega nauka. Ni čudo torej, da je nastala zmeda pojmov v njihovih glavah in da je čuti posledice tega tudi med njihovimi delovnimi množicami, v njihovem gospodarstvu in politiki sploh.

V. kongres KPJ je v teh okoliščinah tem večjega zgodovinskega pomena, saj je jasen dokaz povezanosti komunistične Partije Jugoslavije z najširšimi plastmi delovnih množic, z ljudstvom, in je zato tudi praznik vsega ljudstva — vseh narodov nove Jugoslavije.

Njihov namen je bil izigravati ljudsko oblast

Da se plan v gozdarstvu pravočasno izvede, je izdala ljudska oblast Uredbo o mobilizaciji voznikov za prevoz lesa, in v tem smislu je izdajal Izvršni odbor pri Okrajnem ljudskem odboru v Murski Soboti odločbe o obveznosti posameznih gospodarjev, ki posedujejo konje in vozove, za odhod na prevoz lesa. Marsikateri vasi so se odzvale temu pozivu pravočasno in voljno; posebej pohvalno se je odzval KLO Martjanci, za katerega je bil izstavljen največji plan, a vozniki so se odzvali pozivu prvi in v polnem številu. Tudi so množično organizacije pristopile v pomoč prevoznikom, ki so odšli v pomoč gozdarskemu gospodarstvu in poželi najprej na njihovih njivah.

Tako so storili tudi v nekaterih drugih vaseh. V Kušanovcih pa je bilo popolnoma drugače. Prevozniki se niso odzvali. Taki so Rituper Jurij, Rituper Josip, Rituper Janez in Oček Aleksander. Prav ta zadnji je bil proti temu, da bi se odzvali pozivu in je razlagal, da je ta akcija vprašanje vsakega posameznika ali hoče iti ali ne. S tem je povzročil ne samo to, da sam ni hotel iti, ampak tudi to, da se tudi drugi iz njegove vasi pozivu niso odzvali. Izvršni od-

bor pri Okrajnem ljudskem odboru v Murski Soboti je podvzel ukrepe proti temu škodljivcu ljudske oblasti, ki je hotel izigravati ljudsko oblast po zakonu. Tako ga je kaznoval z zaplenbo konja.

Slično stališče kot Oček je zavzel tudi Kuzma Alojz iz Tišine. Ta bi moral dati konja v skupno vprego s sosedom, toda pozivu se ni odzval. Organi ljudske oblasti so zahtevali pojasnilo, a Kuzma je proti njim surovo nastopal in Uredbi nasprotoval. Izvršni odbor je enako kaznoval tudi njega.

Slični primeri so bili z naslednjimi: Čontala Janez iz Pertoč, kateremu sta zaplenjena dva konja, Zelko Peter iz Pečarovec, katerega je doletela ista kazen, Jerebic Marija iz Melinec, ki je bila prav tako kaznovana, Cvernjak Anton, kateremu sta bila zaplenjena dva konja in voz, Flajshaker Alojz iz Pertoč, kateremu sta bila zaplenjena dva konja, Mencinger Janez je doletela ista kazen.

Vsi so se zagovarjali z nemogočimi izgovori, češ, da imajo pogodbe z raznimi podjetji za prevoz, a jih dejansko niso imeli, da konji niso njihova last, da so bolni, da niso vedeli, da lahko pridejo brez voza, če

Plenum Osveobodilne fronte okraja Ljutomer Pregled dela Fronte je prikazal lepe uspehe v razvijanju socialističnega sektorja

V nedeljo, dne 17. julija ob 9. uri je bilo v dvorani Mestnega kina redno zasedanje plenuma Osveobodilne fronte okraja Ljutomer, na katerem so frontovci kritično pregledali svoje dosedanje delo, ugotovili napake in pomanjkljivosti, pa tudi dosežene uspehe frontnih organizacij. O delu fronte je poročal sekretar OF Ljutomer tov Rozman, ki je med drugim dejal:

Letošnje leto so bili izvoljeni novi odbori osnovnih frontnih organizacij, iz katerih se je odločno pometno razbijače enotnosti fronte delovnega ljudstva, vaše bogataše, spekulante in kulake, ki so se vrnili v odbore OF, ter so s svojim reakcionarnim delom in oportunistom zavirali delo in nemočen razvoj OF. Ena osnovnih nalog teh novih odborov, kakor tudi okrajnega vodstva je, da budno pazi in se bori proti domačim razbijačem enotnosti Fronte, proti sovražnikom delovnega ljudstva. Dopuščati, da bi ti posamezniki razbijali zunanjo in notranjo enotnost osnovnih frontnih organizacij, bi pomenilo zločin nad delovnim ljudstvom.

Ena najvažnejših nalog je organizacijsko vprašanje in razširitev organizacije.

V ljutomerskem okraju je od 16 998 volivnih upravičencev vključenih v Osveobodilno fronto 11.303 ali 70% vseh volivnih upravičencev. Kako pravilno so razumeli frontovci okraja Ljutomer, da je treba v odbore izvoliti dobre in vestne ljudi, nam priča dejstvo, da je večina odbornikov delavcev, malih in srednjih kmetov, medtem, ko je v odborih le še samo osem velikih kmetov.

V začetku leta so sprejele osnovne fronte organizacije važno politično-organizacijsko nalogo in jo tudi izvršile, zlasti v Sahovcih, Sogarovcih in Mihalovcih, ki so imeli od vseh volivnih upravičencev včlanjenih le od 12 do 20%, a je danes že 65% volivnih upravičencev vključenih v frontno organizacijo. Vendar pa je še vedno nekaj vaških odborov, ki niso razumeli ali pa niso hoteli razumeti te naloge kot n. pr. Septinci in Žirovinci, ki imajo danes še samo 30% članov OF. Najboljše pa so rešili vprašanje sprejema novih članov in razširitev organizacije OF vaški odbori Železne dveri, Mali Brebrovnik in Strepetina, ki so zajeli v OF 95% volivnih upravičencev.

V prvem polletju istega leta je bilo v okraju sprejetih 1627 članov Okrajni odbori, kakor tudi posamezni vaški odbori pa bodo morali napeti vse sile v drugi polovici leta, da vključijo še 20% volivnih upravičencev v OF in tako stoddostno izpolnijo letni plan.

Vzporedno z nalogo sprejema novih članov pa je važna naloga odborov Fronte, očistiti osnovne fronte organizacije nezdravih spekulantskih elementov. Do danes je bilo takih in podobnih izključenih iz Fronte 750.

Ena najvažnejših nalog osnovnih frontnih organizacij okraja Ljutomer je politično vzgojno delo na vasi, kajti izgradnja socializma zahteva socialistično mislečega človeka. Lansko leto je bilo nekoliko študijskih krožkov, raznih političnih predavanj in izobraževalnih tečajev, kjer so poedini dosegli zelo lepe rezultate. V ljutomerskem okraju so okrajni aktivisti na množičnih se-

ga nimajo, in slično. Dejstvo je, da so hoteli izigrati ljudsko oblast, da niso upoštevali zakonov in da so nasprotniki ljudske oblasti. Lep primer za to je Flajshaker Alojz, za katerega je mnenje vaščanov, da je nasprotnik vseh ukrepov ljudske oblasti in da poskuša z raznimi parolami zavirati izvršitev Uredb ljudske oblasti.

stankih članov Fronte podrobno razložili celoten razvoj našega gospodarstva in vse mogoče politično-gospodarske probleme.

Kot tretja važna naloga, ki stoji pred delovnim ljudstvom ljutomerskega okraja, je pomoč pri razvoju zadrugištva. To nalogo v ljutomerskem okraju vestno izpolnjujejo. V prvem polletju so razen štirih že obstoječih ustanovili 28 novih kmetijsko-obdelovalnih zadrug in 17 združnih ekonomij. Tako imajo danes 32 kmetijsko-obdelovalnih zadrug in 17 združnih ekonomij ali 60% socialističnega sektorja in tako plan, ki so si ga postavili glede združništva, daleč presegle.

Ena izmed glavnih nalog frontne organizacije okraja Ljutomer je pridobivanje nove delovne sile za našo industrijo, za čimprejšnjo izvršitev petletnega plana. Danes lahko s ponosom priznamo, da to nalogo ljutomerski okraj, zahvaljujoč se vodstvu, vestno in časno izvršuje, saj je v tem pogledu eden najboljših okrajev v Sloveniji. V začetku je bilo sicer težko, kajti med člani Fronte je bil na široko razpasen oportunistem, toda to je bilo odpravljeno s pravilnim prilagojevanjem in v maju so dali v pomoč našemu gospodarstvu 30 ljudi in tako 100% izpolnili plan.

Za letošnje leto je predvidena po planu dokončna izgraditev osmih združnih domov in drugih gospodarskih poslopij. Toda delo na gradiliščih je bilo v prvem polletju precej mrtvo. Tako v svojem letnem planu vaški odbor Križevci točno navaja, da bodo združni dom zgradili do 1. julija 1949, v čemer pa plan ni bil dosežen. Tudi na drugih gradiliščih delo počasi napreduje. Večina se izgovarja, da plana niso dosegli zaradi frontnih brigad, ki odhajajo iz našega okraja na važnejše gradnje. Toda to nikakor ne drži, in bo treba v drugi polovici letnega plana odpraviti tudi to vprašanje ter pospešiti delo na gradiliščih.

Nadalje je tov. Rozman poročal o delu poljskih opekarn okraja Ljutomer, ki izdelajo skupno dnevno 9000 komadov zidne opeke.

Razen tega so se vršile še razne druge gospodarske akcije: pogodovanje, setev, masovni pregledi krompirišč, odkupi itd. Čiščenje gozdov se je vršilo v vseh KLO-ih. Spomladansko pogodovanje je bilo planirano na 3 ha, a pogodbili so 3 in pol hektara. Posek lesa je izvršen. Nekateri ekonomije ga še niso izvršile, kjer je pa sedaj v sečnji. Ker je bila jesenska žetev izvršena na 4035 ha, je preostalo za spomladansko-setev 6336 ha, katera površina je bila v celoti posajena. Spomladi so poškopili 83.482 sadnih dreves, ta-

Odpraviti je potrebno klateštvo in preprečiti širjenje slabega vpliva delomrznežev

V času, ko je potreba po delovni sili v naši ljudski državi največja in se nihče ne more pritožiti, da ne najde zaposlitve, se najdejo še vedno med nami takšni ljudje, ki se izmika delu in iščejo lažnega življenja na najrazličnejše načine. Tako se bavijo s šušmarstvom, prekupevanjem, divjim lovom in podobnimi človeka nevrednim delom. Pa to še ni vse. Na takšen način prislužen denar razsipavajo za pijančevanje in pilančevanje ter s takšnim življenjem škodljivo vplivajo na svojo okolico.

Tudi v soboškem okraju je nekaj takih postopačev, ki se jim ne ljubi na pošten način prislužiti denar in te je ljudska oblast kaznovala: Fartek Marijo, ki je živela klateško življenje v rogaševski okolici, s 3 meseci pobilševalnega dela in 6 meseci prevzgojnega dela, Gaber Alojza prav tako iz Rogoševca s 3 meseci pobilševalnega in 12 prevzgojnega, Šinč Gezo iz Kuz-

ko da je bil plan presežen za 208%. Množični pregled krompirišč se je v prvem polletju vršil trikrat, a do danes niso našli ničesar.

Sklep v zbiranju odpadkov ni bil v celoti izvršen, kajti nekateri vaški odbori še vedno ne razumejo te važne akcije. Do danes je izvršen popis 24.944 kg starega železa, pri čemer se je v okraju najbolj izkazala Strojna vas, kjer so zbrali 8674 kg starega železa.

V pogledu kulturno-prosvetnega dela vaških odborov OF je zelo kritična situacija. Deluje le 9 igralških skupin, med katerimi so najboljše Ljutomer, Stara cesta in Veržej. Doselej je bilo izvedenih 45 iger in 60 raznih prireditev. V okraju so štirje pevski zbori. V letnem planu so si zadali nalogo, da bodo pregledali vse knjižnice in jih očistili nesodobnih knjig.

Kljub temu, da se vse naloge, ki jih predvideva polletni plan, niso izvršile, so osnovne fronte organizacije kljub raznim pomanjkljivostim vendarle revolucionarno izvrševale postavljene naloge ter jih tudi v gotovih panogah prekoračile ter naredile velik korak naprej v socializem.

Na konferenci so sprejeli sledeče sklepe za bodoče delo:

Osnovna naloga vaških odborov je politično-ideološko delo na vasi. Vaški odbori OF morajo s pomočjo okrajnih aktivistov neprenehoma tolažiti članom OF politični in gospodarski položaj pri nas in v svetu. V jesenskem in zimskem času bo morala komisija za politično-ideološko delo organizirati masovni študij s člani vseh množičnih organizacij, kakor tudi desetdnevni seminar za vse predsednike in tajnike vaških odborov OF.

Člani organizacije OF morajo danes bolj kakor kdaj koli poprej še budneje paziti na enotnost OF, njene pridobitve, kajti danes skušajo ne samo naši notranji sovražniki, temveč tudi tisti, ki so bili nekdanji naši prijatelji, zbuhati nezaupanje delovnemu ljudstvu v Osveobodilno fronto.

Za nadaljnjo organizacijsko utrjevanje OF delovnega ljudstva so se pri okrajnem odboru OF organizirale razne komisije za uspešnejše izvajanje vseh panog našega gospodarstva.

Pomagali in organizirali bodo vsestransko pomoč našemu združništvu, ter se še nadalje borili za ustanovitev novih kmetijsko-obdelovalnih zadrug. Organizirali bodo še več delovne sile in ustanavljali frontne brigade.

Ob zaključku je bila sprejeta resolucija Glavnemu odboru Osveobodilne fronte Jugoslavije S V

Novi izdelki za široko potrošnjo - proizvod naše lokalne industrije

Delovni kolektiv kleparske delavnice v Murski Soboti je prejel za razstavljene izdelke na razstavi lokalne obrti in industrije v Ljubljani nagrado v znesku 60.000 din in diplomu za bogat asortiment.

V kleparski delavnici se v letošnjem letu izdelujejo zelo različni predmeti — od otroških igračk do strojev, ki jih rabijo za lastno uporabo. Izdelujejo predmete, ki smo jih do nedavnega uvažali, kot svetilke za železničarje, in je bilo po njih veliko povpraševanje in potreba. Izdelana je tudi prva jamska svetilka, ki pa še ni v serijski izdelavi.

NOVA DELAVNICA IN NOVA SVETILKA

Iz kleparske delavnice je večkrat slišati poleg udarcev kladiv in ropota strojev vedre melodije radia Ljubljane. Sindikalna podružnica kleparjev si je oskrbelo radio in zvočnik in delo kar hitreje teče, če se sliši poskočna polka...

Sicer pa je kleparska delavnica, ki jo je zapustil za seboj nemški privrženec Ditrch in spada po osvoboditvi pod Mestna podjetja, že preozka za širok kolektiv marljivijskih kleparjev. Zato pa je videti v istem dvorišču veliko in prostorno poslopje — novo kleparstvo, toda to še ni dograjeno, ker mu mestna mizarska delavnica ne posveča dovolj pažnje. Seveda je to neprimerno za delavstvo, ki ga je vedno več, saj se izdeluje iz dneva v dan več novih predmetov.

Nedavno so začeli na veliko izdelovati svetilke za železničarje, ki so že godrnjali, ko je zaradi pomanjkanja takih svetilk marsikaj za las manjkalo, da se ni kaj težje pripetilo. Prvi primer takih svetilk je naredil Medven Bogo. Zda ga vedno vidiš pri svetilkah. Če ne dela, premišljuje, kako bi izboljšal način izdelovanja.

»Strojev nimamo takih — pa si moramo najti pripomočke!« pravi, če koga zanima, zakaj vedno toliko razmišlja. »Precej pripomočkov sem že naredil; prav za prav iznašel, a naredil jih je Uršič.«

Pa je tu potrebno mnogo malenkostnih izboljšav pri izdelovanju posameznih delov svetilke, katere prezeže, če jo pogledaš gotovo. Če bi delal z roko, bi bila svetilka izdelana vedno netočno in mnogo časa bi poteklo. Tako pa:

»Poglejmo samo pripravo za izdelavo oziroma za upogibanje ročajev. Enostavno je, iz odvlnih kosov železa, stisneš jo v škripce in upogibaš. Kvaliteta dela je za sto odstotkov boljša, a delo gre najmanj petnajstkrat hitreje od rok.«

Prav tako je tudi z ostalimi delčki, ki jih je pri tej svetilki mnogo.

»Vse to je bilo potrebno za prvo svetilko izdelati brez pripomočkov — prostoročno... Prva dva primerka je uprava poslala na preverbo na ministrstvo,« pripoveduje, če ga vprašaš. »Pa sem doigo premišljeval, preden sem prišel z delom: ali je res potrebno tako, kot pripovedujejo železničarji, ali pa samo oni tako govorijo, ker mogoče sami nimajo. Bilo je pač vprašanje, ali se bo izplačalo delati v večjem obsegu. Pa so me vsi, kot ostali delavci, tako sindikat in uprava podprli... Pa sem prišel. Ko pa se človek zagriže, ne odneha in naredil sem.«

Zadovoljen je s svojim uspehom in še naprej se trudi, da bi koristil s svojimi zamislimi in ne odneha. Pa ni sam!

RAZNOVRSTNOST IN KVALITETA IZDELAVO ODLIKUJE IZDELKE

Med izdelki, ki so bili razstavljeni, je najti različne predmete — od igračk pa do najpotrebnejših reči. Tako so tukaj praktična cedila, katera so do nedavnega izdelovali kombinirano, pa se jim ga je pred kratkim posrečilo izdelati iz enega samega komada. Med temi izdelki je najti lepo izdelan obod za termos-steklenko, etiskalko za krompir, pa kotličke za vodo, kante za smeti, okrašene z lepimi vzorci in še množico manjših in večjih predmetov iz pločevine, in marsikateri med temi je originalna zamisel.

Kot da bi bili tvorniki izdelki, so vse te reči. Prav nobene razlike ni v okusni izdelavi in še manj v kvaliteti.

IZKORISTITI VSE KAR SE DA, JE NJIHOVO NAČELO V POTROŠNJI MATERIALA

V delavnici ni videti pločevinastih odpadkov kot včasih. Vsek delič porabijo. Vse to je izkoriščeno. Na mizi je videti kupček pločevinastih izsečkov.

»To je za dušice, ki se uporabljajo za svetilke na olju,« pojasnjuje Kovačič.

Takšne in slične predmete izdelujejo iz samih odpadkov. Včasih so take reči bile zavržene, danes so precej donosne.

DELO SINDIKATA PA JE V PRECEJSNJI MERI SLABŠE

Včasih je sindikalna podružnica kleparske delavnice bila med prvimi, ko pa so se združili sindikati mestnih podjetij, njihovo delo več ni tako. Predvsem je to opaziti na kulturno prosvetnem polju. Svojega sten-časa zdaj nimajo. Temu je kriv kulturno prosvetni referent tov. Mitkovič, ki ne skrbi za kulturno delo v podružnici.

»Pa je bil naš sten-čas včasih med najboljšimi,« se je oglašil mladinec, ki je opravljal svoje delo pri stroju.

»Lani na razstavi sten-časov je sicer zasedel sedmo mesto, vendar je bil poslan na republiško razstavo sten-časov v Ljubljano. Bil je to prvi kovinarski sten-čas — ves iz pločevine in opremljen s članki iz življenja v kleparski delavnici in s prav takimi risbami. Pa ga nisimo dobili več nazaj.«

Pred nedavnim so šli v Kušanovce na sečno lesa. Referent za preskrbo je oskrbel podružnico drva, treba jih je bilo posekati in s tem delom so zamudili precej časa, katerega je treba nadoknaditi v delavnici. S kurivom pa so le preskrbljeni.

ZA SVOJE DELO SO DOBILI PRIZNANJE

Vse sile so vložili v to, da bo njihovo delo kvalitetno, pestro in da pokažejo na republiški razstavi lokalne obrti in industrije vse pridobitve od osvoboditve pa do zdaj; naj vidi vsi koliko so dali za izboljšanje dela, zato, da bo zadosteno potrebam ljudstva v okraju in izven okraja, saj so njihovi izdelki znani daleč okoli. Pred razstavo so delali mnogo v prostem času in se res temeljito pripravili na razstavo, kjer

so želi vse priznanje gledalcev in ocenjevalne komisije, saj so dobili za svoje delo, za razstavljene izdelke, diplomu za bogat asortiment. Delovni kolektiv pa je dobil poleg tega še nagrado v znesku 60.000 din.

To nagrado je dvignil upravnik delavnice, da nam pove tovarišje temu, da je izdelano in se izdeluje v delavnici toliko različnih in potrebnih izdelkov, toda o tem ni spregovoril z delavci ničesar, kot jim tudi ni pokazal diplome.

»Mi smo si to priznanje zaslužili in prav bi bilo, da nam pove tovarišje upravnik kaj o tem; da nam vsaj pokaže kaj smo dobili,« je z negotovanjem dejal Medven, ki je dal največji delež za izboljšanje dela in je najboljši nestrno pričakoval prihoda upravnika z diplomom.

»Sicer pa smo o tem govorili na sestanku sindikata. Mislim, da je prav, da kolektiv zve o tem in da se mu podeli tudi nekaj od tega, a ne, kot pravijo nekateri, da sindikat s tem nima ničesar.«

Pa jim bo ustrezno. O tem se je vodstvo podružnice že pogovorilo in zaslužni bodo dobili tudi primerne nagrade. Sicer je vodstvo sindikata nekoliko prepozno pristopilo k temu, toda to je posledica nedovoljne delavnosti sindikata, ki se opazja po združitvi sindikatov mestnih podjetij.

Kolektiv kleparske delavnice pa se je oprljal dela še z večjo voljo, še z večjim navdušenjem, saj so videli, da za svoj trud dobivajo pravilno priznanje in so primerno nagrajeni.

»DELA MO BI SKUPINSKIH NORMAH, RAJE PA BI DELALI KOT V TOVARNAH NA PODLAGI REALNIH NORM«

»Pri nas ne moremo razviti pravega tekmovanja, kljub temu da v marsičem izboljšujemo delo, da realiziramo marsikatero zamisel in se trudimo na vseh poljih biti dobri delavci,« je izrazil svoje kritično mnenje Bogo.

V kleparski delavnici so različni stroji, toda enakih ni, razen enega za upogibanje pločevine. Prav tako je raznoliko njihovo delo, saj v nobenem trenutku ne delajo vedno istih izdelkov, ampak po potrebi. Vseled tega jim ni mogoče uvesti realnih norm in tudi ne uvesti pravega tekmovanja niti registrirati najboljših delavcev za udarnike, saj se ne presega norma čez 20%. »A če se, se v takem slučaju zviša,« ugotavlja Uršič.

»Tako je vzeto povprečje pri nas in tekmovanje se pač ne razvija,« je končal Kovačič.

Ne tekmujejo sicer po realnih normah, vendar pa tekmujejo, da se niti sami ne zavedajo. Tekmujejo v tem, kdo bo več dal za skupnost, čigava zamisel bo boljša in v tem se zrcali njihova zavest. Mnogo novega so dali v proizvodnjo in marsikatera zamisel bo realizirana v tej delavnici. Mladi kleparji pa se usposabljaajo, vzgajajo, navzemaio njihovega duha in pričakovati je od njih prav takih uspehov kakor od njihovih starejših tovarišev.

Op

Vse nepravilnosti, ki se vsakodnevno dogajajo mora odpraviti ljudska inšpekcija

Po torišču in namenu svojih nalog se ljudske inšpekcije delijo na dva dela ali na dve skupini. V prvi skupini so ljudski inšpektorji v podjetjih, uradih, ustanovah in na gradbiščih. Ljudske inšpekcije na gradbiščih volio posebej delovne brigade.

Druge skupina ljudskih inšpektorjev pa ima posebno področje, ki doslej ni spadalo pod inšpekcijo dela in tudi ne v delokrog delavskih inšpektorjev, ki so jih vodile sindikalne podružnice v podjetjih in ustanovah.

V odredbi o ljudski inšpekciji je ta skupina ljudskih inšpektorjev postavljena zaradi svoje važnosti na prvo mesto. Odredba pravi, da so ti ljudski inšpektorji izvoljeni po teritorialnem načelu. Na prvem mestu so te skupine ljudskih inšpektorjev zaradi tega, ker imajo veliko in zelo važno področje, ki doslej še ni bilo pod sistematičnim nadzorstvom.

Veliko in važno področje teh ljudskih inšpekcij lahko razdelimo v štiri oddelke. V prvem je delo državnih, združnih in drugih prodajalcev. V drugem je nadzorovanje javnih menz, gostišč, restavracij, skladišč. V tretjem je nadzorovanje socialnih in zdravstvenih ustanov, kot so to poliklinike, ambulante, zdravstvene postaje, dežje jasi, otroški domovi in zavetišča, kopališča in še mnogo področja socialnega in zdravstvenega prosvetnega udejstvovanja. V četrti oddelku spada nadzorovanje dela tistih mestnih, krajevnih in rajonskih ustanov, v katerih imajo opravka delovni ljudje zaradi evovjih življenjskih zadev. Med temi ustanovami so stanovanjski odseki in komisije ter zdravstveni, socialni in trgovinski odseki. Peti odsek tvori nadzorovanje potrošniških kazencev, v šestem odseku pa je končno nadzorstvo nad uvedbo knjig za pritožbe, ki bi morale biti prizačetim na razpolago v vseh podjetjih.

Pri nadzorstvu državnih in združnih prodajal in ljudski inšpektorji največ dela. Tako se morajo prepričati, kako se vzdržuje snaga prostorov in osebja v prodajalnah, kako nameščenci strežejo in kako se obnašajo do potrošnikov. Dalje se morajo prepričati, če se pravočasno in pravilno prodajajo živila in ostalo blago in če se ta prodaja drži določenih cen. Ker so posamezne prodajalne določene za posamezne predele,

morajo ljudski inšpektorji vedeti, ali so te prodajalne pravočasno in zadostno založene z blagom in če je to blago pravilno vskladiščeno.

Pri nadzorovanju menz in restavracij morajo ljudski inšpektorji ugotavljati, kakšni so higienski pogoji in kakšna je snaga v gostiščih. Zanimati se morajo tudi za preskrbo in pripravo živil, za način postrežbe in za vskladiščenje živil.

Pri nadzorovanju socialnih in zdravstvenih ustanov morajo polagati pažnjo na snago v prostorih in za osebno higieno nameščenec, prav tako pa tudi za odnos nameščenega osebja do varovancev ter za uporablanje in varovanje ter shranjevanje inventarja in materiala. Pri razdelitvi potrošniških kazencev so se že marsikje pripetile napake in imajo ljudski inšpektorji tudi v tem sektorju svojega dela velike naloge. V prvi vrsti morajo skrbeti, da bodo delovni ljudje pri spremembah svoje poklicne in strokovne kategorije brez vsakih birokratičnih zamud deležni tistih potrošniških kazencev, ki jim pripadajo. Razumljivo je, da morajo ljudski inšpektorji skrbeti tudi za to, da se potrošniške kazence pravočasno izdajajo.

Iz tega pregleda nalog ljudskih inšpektorjev na širokem javnem področju je jasno razvidno, da je odredba ljudske inšpekcije važno področje dela. To področje dela zahteva posebno pazljivo in razumno opazovanje in posega največ na področje dela žena, zato je prav, da se za ljudske inšpektorje voli čim več je mogoče žene, saj inšpekcija obsega v glavnem vse to, kar obsega vsakdanje področje dela žena.

OBVESTILO

Opozarjamo naročnike, naj izpolnjujejo svoje obveznosti do časopisa, kajti z malomarnim odnosom do plačevanja naročnine se otežkoča redno izhajanje. Prav tako je dolžnost vseh frontalnih odborov, ki prejemale v večji količini časopis, da poravnajo zaostalo naročnino in redno odplačujejo sprejete številke, da bo časopis še nadalje lahko izhajal redno in nemoteno.

Uredništvo

Med našimi frontovci

Kar pojditte z menoj! Gremo na pot, obiščimo nekatere vasi. Pregledali bomo, kaj delajo naši ljudje, kaj bi lahko naredili, kako bi pravilno in boljše naredili in opravili svoje delo in kaj tišči naše postene delovne ljudi.

Na poti do Rankovcev nas sprenjajo ob strani ceste na njivah v vrste postavljene križi pšenice, rži, a bujni oves čaka na ostro koso. Med križe žita se je vrnila močna koruza, ki cvete. Zraven koruze zelenu krompir. V Rankovcih so naši delovni ljudje po svojem delu na njivah enaki ostalim ljudem našega okraja, toda nekaj jih le loči od nekaterih vasi okraja. Oni so morali dati za gozdna dela v Dravogradu dva para konj. In kaj mislite, kako so uredili to uprašanje? Da ne bi primanjkovalo delovne sile pri dveh vozovih in konjih, so Rankovčani poslali s konji kar štiri delavce, kljub temu, da je tudi pri njih veliko dela z žetivju, kakor v ostalih vaseh, ki so se branile poslali konje in ljudi na delo. Vsekakor lahko služijo za vzglad marsikateri vasi, kjer je morala poseči vmes ljudska oblast, kjer je ljudska oblast morala prepričati ljudi, da je pelletni plan tudi zakon. Rankovčani imajo tudi svoje težave. Že dva meseca niso n pr dobili izplačano mleko od zadruge, kar ni v redu in je dolžnost zadruge, da to uprašanje izplačila čimprej reši. Tožili so se, da je ravno tako s krompirjem. Če se te zadeve uredijo, a to ni težko, sem prepričan, da bodo Rankovčani še bolj prepričani v moč ljudske oblasti in da bodo z veseljem izpolnjevali vse naloge, katere pred njih postavlja ljudska oblast.

Gremo naprej! V Gornjih Slavecih je sestanek. Ljudje poslušajo, kar jim pripoveduje okrajni aktivist Govore tudi o svojih težavah. Zetev zahteva od njih veliko ljudi. Nekateri trdijo, da ne morejo dati ljudi za enomesečno frontno brigado. Toda v Slavecih so ljudje, s katerimi se da pogovoriti in katerim se da nekaj dokazati. Plan je delo nas vseh. Če iz ene vasi gredo trije ali štirje na delo, ni rečeno, da bo domače delo propadlo. Tega se zavedajo v Slavecih v pogovoru z okrajnim aktivistom. Sosed bo sosedu pomagal celo ustanovili bodo skupino ljudi, ki bodo pomagali ljudem, ki gredo na delo. To pomeni, da so ustanovili domačo frontno brigado, ki še sicer nima tega imena, toda v bistvu je frontna brigada. In iz Slavecih so odšli štirje za stalno v našo industrijo, kljub temu, da so v začetku govorili, da nimajo ljudi za brigado. Pomeni, da so naši ljudje zavedni in da je treba k njim le pravilno pristopiti. Teda tudi oni razumejo potrebo plana in se vključujejo v delo. Prepričan sem, da bosta še dva odšla v frontno brigado, ki bo na delu mesec dni. Seveda, da oni ne nasedajo ljudem, ki jih pošteni ljudje imenujejo reakcija, ki govore, da se tisti, ki gredo v frontne brigade, ne bodo več vrnil domov.

Delo reakcije poznamo. Pojdimo v Rogoševce. Tamkaj je sledila okrajnemu aktivistu in je hotela doseči, da ljudje ne bi šli v frontne brigade, in sicer tišči ljudje, ki so se že prijavili za brigade. Pa ji ni uspelo! Otežkočili so le delo aktivista. Mislim, da je dober nauk takšnim reakcionarjem dala ljudska oblast pred sodiščem v Murski Soboti, ko je obsodila reakcijo iz Puconcev in Nemčavcev. Tudi oni bodo prej ali slej prišli na mesta tistih in bodo najbrž sprejeli isto »plačilo«, kakor Kuhar, Lepša in Kolar. Pravim, oni poboljšajo, da se ljudska oblast s takimi ljudmi ne šli in da je pelletni plan tudi zakon. To vedo tudi zavedni ljudje iz Rogoševce in ne nasedajo maloštevilni vaški reakciji.

Pa skočimo še v Dankovce. Tamkaj nekaj ni v redu. Delovne sile za frontne brigade niso poslali sedaj, kljub temu, da so se odzvali s tremi delavci v brigade za sečno drv. Konji so jim naskrat poslali šepavi in kobile slabe, ko so morali poslati en par konjev v Dravoograd. Tudi o davkih niso hoteli razpravi. Njihova organizacija Fronte šteje 58 članov. Tov. sekretar vaške organizacije Fronte pravi, da so vsi dobri frontovci, toda kljub temu niso mogli najti tri člane za frontno brigado. Pomeni, da v tej organizaciji, ki je precej močna, nekaj ni v redu. In sicer zakaj? Ti člani se niso še med seboj pogovorili kakor v Rankovcih, ker ne verjamem, da ne bi 55 članov, dobrih članov Fronte moglo pomagati z delom tistim trem tovarišem, ki bi se udeležili enomesečne dela v frontni brigadi. Pa tudi o davkih bi se lahko pogovorili ter o useh nepravilnostih, ki so v vasi. Pa bomo še ob priliki stopili u to vas. Tamkaj so ljudje, s katerimi se da pametno pogovoriti.

Vrtno se z Goričkem in pojdemo na Melince. Veliko ljudi, malo zemlje. Frontne brigade jim še niso tako pri srcu in so začeli izdelovati opeko. Opekarne se pri njih kar vrstijo. Toda tamkaj, v opekarnah, delajo ljudje, ki niso socialno zavarovani. Mislim, da bo dolžnost inšpekcije za delo, da malo pogleda med te delodajalce in delavce. Pa še nekaj! Radi imajo ribe. To še ni tako hudo, toda oni lovijo ribe na »črno«, a naš zakon kaznuje vse, kar se dela na »črno«.

S tega sprehoda smo posneli, da imamo napredne vase, so pa tudi take, ki se niso v redu. Treba je pristopiti k ljudem. Ljudje so v bistvu dobri. Z njimi se je treba pametno pogovoriti in jaz sem prepričan, da bodo razumeli, da je vsekakor naš pelletni plan, ki je tudi zakon, najvažnejše delo, ki ima prednost pred ostalim delom. Drži, da je važno delo vsakega posameznika, toda naše skupno delo je važnejše in ga moramo ter ga bomo opravili. Vsač pošten človek se ga bo udeležil ob usakem času. Frontne brigade na vasi bodo opravile delo za 2 do 4 svojih sovaščanov, ki se vključujejo v delo frontnih brigad, ki delajo v Mariboru, Vuzenici ali Guštanju. Ko se po enem mesecu povrnejo, bodo šli drugi trije ali štirje na mesec dni dela, ki je plačano in prav tako bodo opravili njihovo delo tisti, ki ostanejo doma, le dobre volje in razumevanja bo treba, pa bo šlo. Tega pa našim ljudem ne manjka. Treba je le pravilno k njim pristopiti, z njimi se pogovoriti, poslušati njihove težave, ker med njimi ima precej politično zavednih ljudi, ki so dobri člani OF in so pošteni delavci.

Razdiralno delo nasprotnikov združništva na vasi izvira od strani kulakov

S širšim razvojem združništva na vasi je logičen tudi vse večji odpor od strani kulakov, katerim je omanjan njihov vpliv na vaščane, ki je temeljil na gospodarski odvisnosti od istih. Zda, ko nudi ljudska oblast vso pomoč malim in srednjim kmetom, nasprotujejo kulaki izvajanju gospodarske politike na vasi z vsemi močmi. Sprva je bil njihov odpor prikrit, včasih se je dogajalo, da so taki elementi skušali vplivati na ta način, da so se vrivali v organe ljudske oblasti, toda širok razvoj združništva in še pred tem razne akcije so razkrile njihovo podtalno javnost. Tako so se kulaki označili kot nasprotniki ljudske oblasti v obveznih oddajah, ko so nametali pretežen delež na male kmete in štčili tako sebe, poleg tega še skrivali pridelke in z njimi špekulirali. Podobno se je dogajalo tudi pri davčni odmeri in tako jih je ljudstvo spoznalo in izločevalo kot organe ljudske oblasti na vasi. Toda s svojo borbo niso odnehal, kar je seveda logično in so pričeli z načinom pridobivanja privržencev, ter z odkritim razbijanjem na zborovanjih in sestankih.

Tak način se je zdel najbolj primeren tudi Siftarju Francu iz Brezovca. Ta je skušal pridobiti privržence na tak način, kot je pridobil Abrahama Karla, kateremu je dal drva in ta je seveda za protuslugu branil interese Siftarja. Do izrazite povezave med obema je prišlo na zborovanju, ki je bilo v Brezovcih 27. junja. Na to zborovanje so prišli tudi predstavniki Oblastnega in Okrajnega odbora, da se pogovorilo o težavah in nalogah v vasi. Na tem sestanku je nergaško nastopil Abraham Karel, ki je sicer mali kmet, a je pod vplivom bivšega trgovca in velikega kmeta Siftarja. V njegovem kričaštvu proti združništvu in politiki ljudske oblasti ga je podprl Siftar s ploskanjem. Jasno je bilo, da je namen te dvojice vplivati na zbrane vaščane in razbiti sestanek. S tem namenom so tudi po stopnjevanem kričaštvu pričeli klicati

»ven z njimi« in ščuvali množico na organe ljudske oblasti. Njunemu klicu se je odzvalo le malo število vaščanov, na katere je vplival Siftar s svojim razbijajkim nastopom, saj se je drznil preteče razbijati po mizi. Ti so se pričeli primikati k mizi, toda ko so uvideli, da večina ni z njimi, so se odmaknili. Razbijanjem je uspelo razbiti sestanek, toda ne v celoti. Sestanek je zapustilo le malo število ljudi.

Čeprav sta obtožena večino svojih dejanj pred sodiščem zamikalaj, je krivda bila jasna iz navajanja in dokazov prič in ljudska oblast je je primerno kaznovala, upoštevaajoč okoliščine. Tako je bil Siftar Franc obsojen na eno leto in štiri mesece odvzema prostosti s prillnim delom ter zaplemo premoženja, a Abraham Karel na štiri mesece odvzema prostosti. Obtoženi Siftar je s svojim odnosom do ljudske oblasti, do njenih ukrepov in uredb pokazal nasprotstvo, toda s tem se ni zadovoljil, ampak je skušal pridobiti privržence, kar se mu je delno posrečilo, in načrtno zaviral gospodarski in politični razvoj na vasi. Kot tak je škodljiv vaški skupnosti.

Pionirji!

Pripravimo se za tromesečno tekmovanje v »Tednu mali otrok«, ki se bo vršilo od 25. septembra do 3. oktobra. V tem tekmovanju dokazimo, da smo res pravi pionirji! demokratične domovine in sluovni najboljsh mater!

Navodila za to tekmovanje Vam bomo poslali na odrede in objavili v prihodnji številki časopisa.

OPS — M. Sobota

Dopisujte v „Ljudski glas“

Najboljši žanjci so tekmovali Vse napake v delitvi potrošniških

nakaznic bodo odpravljene s popisom potrošnikov zajamčene preskrbe

Popoldne bodo tekme žanjcev na mestni ekonomiji. Sicer so tekme žanjcev že bile in prav na mestni ekonomiji, toda takrat so bile samo v mestnem merilu. Zbrali so se najboljši. Bilo jih je osem. Na teh tekmah je bil najboljši Gjergjekov Jože. Takoj za njim je zadnjič zamahnil koso Luk. Luk je od Jožeta starejši za polnih 50 let, vendar kot kosac ne zastaja. V tem popoldnevu bosta zopet tekmovala. Jože se je dobro pripravil na te tekme. V času med obema tekmama je vse dneve kosil, samo, da bo vztrajnejši na tekmah.

»Tudi tokrat moram biti prvi!« je pogumno dejal Vladotu.

Njegova kosa je dobro, dobro izklepana in ni čudo, da si upa osvoboditi prvo mesto, toda tokrat bodo prišli kosci iz raznih krajev in med njimi bo morda še kdo, s katerim se Jože ne bo mogel pomiriti. Na to je pomislil tudi Jože.

»S soboškim se sicer upam meriti, toda vaših ne poznam. Lahko se zgodi, da bo kateri boljši. Na vasi so zelo dobri kosci,« je podvomil v svojo zmago.

Proti nivi, na kateri valovi suho dozorelo klasje pšenice, ob cesti, ki pelje v Rakičan, se je nameril Hajduk. Je delavec na mestni ekonomiji; vzoren delavec, a bil je prej hlapec — seveda izkoriščen. Zdaj je vesel in pogumen in miren. Zdi se, da je siguren v svojo zmago. O tem bi sicer lahko govorila njegova krepka postava! Toda Jože je mlajši, bolj gibčen, pa tudi nekoliko nemiren. Prišel je Erneša, predsednik Kmetijske obdelovalne zadruge Moravci — tudi on se bo pomeril.

Vse zanimanje gledalcev je na koscih. Zdi se, da bračič in vezačji niti ne opažajo. Pa je njihovo delo prav tako pomembno.

Gledalci ugibajo, kdo bo prvi. Težko je odločiti. Luk je sicer starejši mož, toda na tekmah v mestnem merilu je bil takoj za Jožetom. Erneša izgleda, kot da ne bo tekmoval. To vzbuja pozornost. Morda pa bo in prvi.

Pred tekmo je bilo potrebno nljivo prekositi na več mestih, da bodo posamezni predeli ločeni in ne bo eden kosil več kot pa drugi.

Dan je znak. Kosci so zamahnili, kose so se zablisnile po letnem soncu, prvo žito je padlo. Naglo se pomikajo kosci po vrsti, široko grabi Hajdukova kosa, hitro se pomika naprej Jože, umerjeno in lepo kosi Erneša. Ne da se razločiti, kateri med Ernešo in Lukoži je boljši. Vsi pogledujejo Jožeta. Vztrajno se pomika Jože pred ostale. Z dolgimi zamahi seka pšenico Hajdukova kosa in prav tako dolgi so njegovi koraki. Kdo bo prvi?

Čim dalje tem hitreje se pomika Jože, toda žito pada pred koso, in bračič ga skoraj ne dohiteva. Hitra, pazljiva in spretna pa je Sida za Ernešem. Komaj 14 let ji je in že je najboljša med bračičami. Tudi vezač Stefan je hiter. Sicer se Erneši ne mudi; kosi v lepem umerjenem tempu in v še lepšem stilu. Po strnišču, ki ostaja za kosci, je takoj opaziti, da je njegova košnja kvalitetno najboljša. Tudi Janez — Hajdukov vezač — je hiter in trdno so zvezani njegovi snopi.

Gjergjek in Hajduk prednjačita. Znojna sta oba. Tudi ostala dva sta znojna. Vprašanje je, kdo bo prvi.

Hajduk reže široke vrste in je nekoliko zadaj. Jože pa prednjači s hitrostjo. Bliža se zadnja vrsta. Hajdukova zadnja vrsta je ozka, Gjergjekova je široka samo za pol navadne vrste, toda bračiča ga ne dohiteva. Sicer je tekel preko njive, ko je zarezal novo vrsto in v tem je prištedil čas. Sam je opazil, da mu bo pri zadnji vrsti bračiča ovira zaradi zaostajanja. Pa se je spomnil:

Pohi! Med tem bom zarezal kar sredi vrste. In tako je tudi storil. Erneša in Luk pa sta zaostala. Vso pažnjo sta vzbujala Hajduk in pa Gjergjek. Hajduk je bil še vedno miren. Mogočni so bili njegovi zamahi, pa tudi nekoliko hitrejši.

»Ne boš me!« si je dejal. »Pohi!« je dejal bračiči in vezaču, ko se je napotil proti zadnji vrsti.

Zdaj odloča le še nekaj minut. Gjergjek ima širšo vrsto, Hajduk pa ožjo. Obe sta pa enako dolgi. Kdo bo hitrejši? Gledalci se niso mogli odločiti za nobenega. Oba sta se bližala koncu. Pa je Jože napel še zadnje sile, še hitreje je mahal s koso. In uspel je zmagati v času. V 27 minutah je pokosil 10 arov pšenice. Hajduk je še nekajkrat zamahnil in tudi on je bil ob koncu. Vezač je povezal zadnji snop in razlika je bila le v eni minuti. Na polju sta ostala samo še Erneša in Luk. Luk je kosil z istim tempom naprej, toda ni mu bilo prav.

»Nismo prekosili prav,« je dejal. Jože se je odmaknil in mi pustil več, torej bom več časa moral kositi.

Pa je tudi bil zadnji. Erneša je pokosil v 39 minutah, Luk pa minuto pozneje.

Žito je bilo pokošeno. V 40 minutah 40 arov. Snopi lepo povezani. Komisija se je zbrala, pregledala in odločila. Najboljši, ne sicer po času, je bil Hajduk. Minuto pozneje pokosil kot Jože, a precej boljše. Njemu je bila izročena nagrada 1.200 din. Tudi Jože je dobil priznanje. Nagradjen je bil s 1000 din. Luk je bil sicer zadnji po času, toda več je imel kositi in dobra je bila njegova košnja in je dobil tretjo nagrado — 700 din, četrto nagrado je dobil Erneša — 400 din. Kot najboljša bračiča pa je dobila priznanje še posebej Sida, 14letna zadružnica — članica KOZ Moravci — od OZKZ v znesku 500 din.

Tekmovanje je bilo končano. Tekmovalci, še vsi razgreti, so si brisali pot, se pogovarjali razvneto o tekmah in ugotavljali, kdo je boljši. V razgovor so se vpletali tudi vezači, gledalci in bračiče. Predstavnik fronte jim je podelil nagrade, se jim zahvalil, a vsi so še precej časa ostali na polju in razgovor ni bilo ne konca ne kraja.

Praznik žetve je bil končan. Še nekaj njiv žita je na prostranih prekmurskih poljih, in to bo kmalu pokošeno. Žetev bo v celoti, kakor vse kaže, še v tem tednu končana. Temu bo sledila mlačev, kontrahaža in druge naloge. Kmetje in zadružniki bodo zadovoljni z lepim žitom in obilnim hektarskim donosom, ki je tokrat večji kot kdaj koli do zdaj. Saj bo hektarskega donosa od 18 q.

Izgubila sem mlečno karto, izdano na ime Lončar Rozalija. Kdor jo je našel, naj jo odda v Mestni mlekarni.

Pri nas so ustvarjen že vsi glavni pogoji za zadovoljivo preskrbo delovnih ljudi. To dokazuje stalno naraščanje industrijske, pa tudi kmetijske proizvodnje. Eno najboljših meril za kakovost naše preskrbe pa je plan za razdeljevanje blaga široke potrošnje, ki smo ga v letošnjem prvem polletju izpolnili v vrednosti za 102%. Zlasti je narasla potrošnja tekstilij, saj smo plan za razdelitev tkanin v prvem polletju pressegli za 10 odstotkov. Tudi z izboljšanjem odkupne organizacije in izpolnjevanjem odkupnih planov, dalje z obnovno in razvojem živinoreje ter ustanovitvijo državnih podjetij za rejo prašičev in z naglo krepitvijo socialističnega kmetijskega sektorja so dani pogoji, da bodo potrošniki zajamčene preskrbe redno uživali vse ugodnosti in pravice, ki so jim zagotovljene s predpisi.

Ustvariti pa je še treba pogoje za zanesljivo planiranje razdeljevanja potrošniških živilskih in industrijskih nakaznic ter blagovnih fondov — živeža in drugih življenjskih potrebščin. Večna motnja v preskrbi je izhajala prav iz te pomanjklivosti, da ni bilo zanesljivega številskega pregleda nad potrošniki zajamčene preskrbe, ter da so bile še vedno mnoge napake pri razdeljevanju nakaznic. Ker ni bilo mogoče trdno in natančno planirati razdeljevanja nakaznic zaradi stalnih večjih ali manjših napak pri ugotavljanju, kdo je prav za prav upravljen do zajamčene preskrbe, niso mogli tudi vselej razdeljevati blaga po okrajih in mestih po dejanskih potrebah. Skratka, zaradi nezanesljive evidence ni bila povsod mogoča tudi dovolj zanesljiva preskrba.

Nepopolna evidence o potrošnikih ki imajo zares pravico do zajamčene preskrbe, pa je omogočala razmetavanje blagovnih fondov zaradi manjših ali večjih zlorah. Pomanjklivosti v preskrbi niso zvirale iz pomanjkanja blaga, ampak so zajamčeno preskrbo izkoriščali nepravilno na škodo delovnih ljudi, ki so upravičeni do nakaznic. V obmurskih okrajih, kot tudi v ostalih okrajih, so si organi ljudske oblasti v letošnjem letu prizadevali, da bi kar se da najbolj izpolnili evidence o potrošnikih zajamčene preskrbe. Revizije o dodeljevanju živilskih nakaznic so odkrile neštete pomanjklivosti po posameznih krajih. Izkazalo se je, da je treba nujno z največjo vestnostjo in natančnostjo popraviti vse sezname potrošnikov in ustvariti zanesljivo podlago za nadaljnjo podrobno evidence za slehernega potrošnika. Kljub vsemu trudu pa dva popisa potrošnikov nista bila popolnoma uspešna. Dala sta sicer mnogo dragocenih podatkov, ki so silno potrebni za pregled nad delovnimi močmi in nad socialno strukturo prebivalstva. Delo nikdar ni bilo zaman.

Poseben pomen pa ima zlasti zdaj, ko je izšla odredba zvezne vlade o popisu potrošnikov zajamčene preskrbe v vsej državi, kakaj pri dosedanjih revizijah smo si pridobili mnogo izkušenj, ki so šola za izpolnitev nove, zelo odgovorne naloge.

Vsedržavni popis potrošnikov zajamčene preskrbe je največjega pomena za slehernega potrošnika in delovnega človeka: vsi morajo spoznati, da je izpolnitev te naloge v našem največjem interesu ter da je veliko odvisno od nas vseh, kako jo bomo izvedli. Dosedanji popisi niso bili dovolj uspešni, ker ni bilo primernega sodelovanja najširših množic. Izkazalo se je, da se do doseči uspeh le tam, kjer se zares korenito pripravljajo na to akcijo in kjer vedo aktivisti pojasniti ljudem pomen te akcije. Toda ljudski odbori so imeli marsikje velike težave tudi zaradi tega, ker ni bilo dovolj jasne in pravno podprte navodil ter natančno določenih organizacijskih prijemov. Večina dela je stonela na prostovolnosti. Kakšnih enotnih obrazcev ni bilo. Popis v zveznem merilu pa ima trdno organizacijsko osnovo. Organizacija je tako obsežna

in podrobna kot n. pr. pri popisu živine, sadnega drevja in sl. čno.

Popis bo zavel prav vse potrošnike, ne glede na to, ali imajo pravico do popolne ali delno zajamčene preskrbe, ali so doslej prejeli nakaznice ali ne. Popisovalci (popisne komisije) bodo zbrali na predpisanih obrazcih vse potrebne podatke, ki bodo omogočili zanesljivo presojo, kdo je upravičen do zajamčene preskrbe in kdo ne, tako da bo mogoče popraviti vse dosedanje napake in ustvariti zanesljivo kartotечно evidenco za slehernega potrošnika. Tako bomo preprečili vse napake, ki so izvirale bodisi iz nezasnosti ali samovoljnosti posameznikov na ljudskih odborih. Posledj tu ni bo več mogoče, da bi posamezni krajevni ljudski odbori naročali nakaznice kar v zaokroženem številu kot se je marsikje zgodilo. Prav tako se ne bodo mogli nikjer izgovarjati, da so dobili premalo nakaznic.

Doslej je bilo največ pomanjklivosti pri dodeljevanju nakaznic prav zaradi tega, ker je v naših okrajih pretežno na kmečkem prebivalstvu Marsikje je kljub podrobno tolmachenju ostala neznanost, kdo je samooskrbovalec, kater posestnik ima pravico do nakaznice in kateri ne. Prav tako so se pripetile neštete napake pri dodeljevanju nakaznic družinam, kjer je po nekaj članov zaposlenih v proizvodnji. Včasih se je zgodilo, da je tudi delavska družina, zaposlena v proizvodnji, zgubila nakazni-

ce, ker je imela kosček zemlje s popisom bodo odpravljene vse nezasnosti in samovoljne razlage, kdo ma pravico do nakaznice in kdo ne.

Razumljivo je da popis pozdravlja vsi delovni ljudje, ki se zavedajo da je to silno pomembna osnova za izboljšanje redne preskrbe in da bo prizadel le špekulante, ki so izkorščali neuresničnost pri dodeljevanju živilskih nakaznic. Pri izkorščevalcih zajamčene preskrbe je seveda treba pričakovati nezadovoljnost in odpor do popisa. Mogoče pa bi bilo tudi, da bi posamezni nenoučeni ljudje, ki sicer nimajo zlobnih namenov, gledaj na popis z nerazumevanjem in ne bi hoteli pomagati popisnim komisijam. Zato imajo množične organizacije, ki se zastopane v popisnih komisijah, zelo veliko odgovornost, da bodo pravilno pojasnile množicam velik pomen popisa in vsestransko podprle veliko akcijo Potrošnikom je treba pojasniti, kako veliko je odvisno od njihovega razumevanja in sodelovanja da bo ugotovljeno natančno število ljudi ki imajo pravico do zajamčene preskrbe, da ne bo nobenih napak pri potrošniških kategorijah in da bo popis opravljen čim prej. Na podlagi popisa bo slovelo razdeljevanje živilskih potrebščin in zajamčene preskrbe v gospodarskem letu 1949-50. Zagotoviti bo treba ustrezajoče količine pridelkov. Zato je tudi velikega pomena, da je popis ob novi žetvi, tako da bo mogoče planirati živeti letošnjega pridelka za zajamčeno preskrbo.

Obsežne priprave za popis so se že pričele. Od pravilnosti teh priprav je odvisno, kakšen uspeh bo, in kako bodo podeljene nakaznice potrošnikom. Pravilnost popisa pa je odvisna od sodelovanja masovnih organizacij pri izvedbi in od pravilnosti tolmachenja.

Zbor frontnih gozdskih brigad

V nedeljo je bil zbor brigad v vseh zbirnih centrih: Murski Sobota, Beltinci, Zg. Lendavi, Prosenjakovcih itd. 80 najboljših brigadirjev je prejelo denarne nagrade, nad 700 pa priznanja.

Širom dolenskih gozdov so se razprostirale fronte frontnih brigad, ki so se borile za izpolnitev brigadnih planov. Bile so brigade na Medvedjaku, na Kozolčku, v Jelendolu, v Velikih Laščah, na Strmec-gradu. Prvi sta v te kraje prispeli I. in II. brigada. Kaj hitro so se brigadirji-frontovci udomacili in verjetno bi delo že v prvih dneh lepo napredovalo, toda ni bilo dovolj orodja. Novo je bilo sicer brigadno življenje zanje — jutraj zvok trobente in brigadna disciplina sploh, toda tukaj je bilo pestro tovariško življenje. Razvili so zastavo pred logorjem in kmalu so imeli tudi grafikon, na katerem je statističar dnevno beležil dosežene uspehe.

Zbralo se je osemnajst brigad s povprečno 2000 frontovci. Enajst brigad se je usidralo v gozdvih v okolici Grčarice, na Kozolčku, v Jelendolu, na Strmec-gradu. Prve štiri so bile v okolici Podprese, poslednji dve pa v Velikih Laščah.

Med brigadirji se je polagoma razvnelo tekmovalje. Tekmovali so posamično, a še posebej desetine med seboj. Dosegli so lepe uspehe in bili zadovoljni, ko so lahko kot najboljši prešli zastavico, ki jim jo je po uporni borbi odvzela druga desetina — pa so se zopet borili zanjo. V vseh brigadah je bilo spočetka enako; saj niso imeli dovolj orodja in tudi plan je bil pozno razdeljen; pa je bilo v glavnem tudi vprašanje orodja rešeno in brigade so pričele borbo za izpolnitev plana. Plan pa je bil predviden za celotnih 30 delovnih dni in ob tem se je marsikateri spotalnik — saj so jim aktivisti dejali, da bo delo trajalo le 20 dni. Našli so se nergači in godrnjali. To pa se je kaj kmalu odpravilo v večini brigad. Saj so bili med njimi razumni ljudje, ki so si dali dopovedati potrebo izpolnitve plana in to pojasnili tudi ostalim.

Le brigadirji 9., 11. in 17. brigade niso hoteli razumeti pomena izpolnitve plana. Pa tudi ti bi verjetno razumeli in plan izpolnili, toda med njimi so bili razdirači brigadne zavesti in 9., 11. in 17. brigada so krenile domov, preden so izpolnile plan ter s tem osramotile ne samo sebe, ampak tudi svoje vasi.

Slab vpliv nergastva je izhajal iz 9. brigade, v kateri je vodil razdiralno delo Peišmin Viljem iz Hodoša, kjer je bil celo administrator krajevnega ljudskega odbora Organiziral je odhod brigadirjev iz svoje vasi predčasno iz brigade in s tem povzročil razdor; saj so se ostali oprali na to in odhajali. Temu so v razbištevju pomagali še Hari Franc iz Krplivnika, Tibula Janez iz Dolencev in Velhar Aleksander iz Lucove. Tem enaki v 11. brigadi so bili še Furs! Ivan iz Stanjevec in Sebnjačič Peter iz Sulincev. Enako sta začela kmalu delovati tudi Kerčmar Janez in pa Cfer Koloman, oba iz Kukečev.

Sicer se je ta vpliv razbištevja občutno poznal v brigadah, in to prav v teh, v katerih so ti razgrajali delali in go te brigade izpolnile samo do 95% plana in krenile domov. V vseh ostalih brigadah pa je bilo razpoloženje in razumevanje potrebe izpolnitve plana pravilno in so vse brigade tudi izpolnile brigadni plan in v veliki meri tudi presegle. Brade v splošnem niso presegle v visokem procentu brigadnega plana — povprečje je 1,5 do 2% Veliko večji delež v preseganju plana pa so dale poedine desetine, ki so presevale desetinski plan tudi do 45%, kot je to dosegla 9. desetina XVII. brigade. Prav tako je presegala desetinski plan 10. desetina iste brigade za 36% in 5. desetina te brigade za 26%. Slične uspehe so imele tudi desetine ostalih brigad, dočim posamezne desetine niso bi-

le toliko razgibane in so dosegle plan le 100% ali pa ga v majhnem procentu niso dosegle.

V splošnem je brigadno življenje pozitivno med frontovci tovariško življenje in to življenje je za naše frontovce pomembno in vzgojno. Najbolj je bilo opaziti vpliv takega življenja in razumevanja planskih nalog proti koncu — pred izvršitvjo plana, ko so se desetine v medsebojnim tekmovalju borile za izpolnitev plana, ko so si nudili medsebojno pomoč in prenašali izkušne drug na drugega, si pomagali z novimi načini dela in tako premagovali težave.

Zdaj so se že vsi vrnili in delajo v podjetjih, uradih, ali pa so po kmetjah. Ponosni so na svoje značke, ki jasno pričajo o tem, da so dali delež za izpolnitev gozdarskega plana in da so častno izpolnili svojo nalogo in ne kot tisti iz 9., 11. in 17. brigade, ki so iz osebnega ugodja zapustili delovna mesta, ne da bi izpolnili plan. In zdaj vsakdo pomisli na sramoto, s katero so omadeževali vas tako posameznik, ko sliši ime vasi, iz katere so bili.

Imena nagrajenih in pohvaljenih bomo objavili v prihodnji številki.

Pše, o nam frontni brigadirji

Ko smo prispeli na mesto, na postajo Tezno pri Mariboru, nas je tam že pričakoval komandant tov. Boleh. Z njim smo krenili v delovno naselje, na naše novo delovno mesto in vse nas je zanimalo. Tukaj ni bilo kot doma, a vse prijetno in čedno. Naselili smo se v baraku, kjer živimo, kot ostali delavci. Dobili smo tudi odeje, rjuhe in vse, kar nam je bilo potrebno. Delamo na raznih gradiliščih Gradisa in pa nekaj jih je delalo tudi pri zidarijih. Po končanem delu pa se oklepimo v tovariškem kopališču, nujna pa so nam tudi drugačna razvedrila. Mi delamo kot je potrebno, po brigadnem sistemu in po normalni in smo pri delu vestni, pa tudi uprava se trudi da nam ugod v vsem, kar je za ugodno življenje delavca potrebno. Kot vse je tudi v menzi hrana okusna in sploh preskrba je takšna kot je potrebno.

Mi živimo lepo življenje kolektiva, a tukaj so tudi stali delavci, ki imajo doma kosček zemlje in se stalno vozijo domov, pa prinasaajo s seboj od doma razne reakcionarne parole, ki jih širijo špekulantski elementi z namenom, da bi odrgali delavca podjetju. Mi temu ne nasledamo! Ker pa smo prišli do spoznanja, da bo najbrže tudi pri vas tako, smo se odločili, da vam pisemo, kako je med nami in da vam povemo, da je tukaj lepše in boljše kot pri vas, kljub temu, da mlajše vaših pograbimo domotožje, toda to je odvisno samo od občutljivosti poedincev in privrajnosti samostojnemu življenju.

Mi gradimo in izpolnjujemo pelletni plan in to pomeni mnogo! Kdor se zaveda tega, kaj s takim delom naredi za naše naloge, ta je lahko ponosen in srečen, ker se bori za življenje svojih otrok in unukov ki bodo imeli za nami lepše življenje mnogo lepše kot mi kajti mi jim ga ustvarjamo. Mi delamo tako, kot vidimo da je prav, a prav je tako kot dela Partija — delati pravilno pomeni delati po programu Partije. Kdor na dela programu Partije nasprotuje, ta je sovražnik in pa je treba obsoditi. Tako je naše življenje. Če na ne verjamate, da je naše življenje res lepo in zadovoljivo, pa pridite sami in se vključite z nami v delo, ali pa nas obiščite in si oglejte, kako živimo in delamo.

Pozdravljamo vas vse in pozicamo: pridite za nami!

Brigadirji frontne brigade.

Razvoj kmetijskega združništva v okraju Murska Sobota

(Nadaljevanje in konec)

Pomoč sindikatov in frontnih organizacij pri organizacijski utrditvi novoustanovljenih KOZ

Ustanavljanje KOZ na vaseh so v neki meri zavrla predstoječa poljska dela v KOZ. Zaradi preprečenja deževnega vremena so ostale velike površine travnikov nepokošene. Frontne organizacije, videč kvarne posledice zastoja dela, so priskočile aktivno v pomoč v obliki delovnih akcij pri spravljanju sena itd. Sindikati bodo organizirali delovne brigade, ki bodo v času žetve nudile pomoč najpotrebnejšim predelom. Take akcije zbližujejo vas z mestom ter dvigajo zavest zadružnikov na vasi. Take in podobne akcije so trenutno potrebne, bi pa kvarno vplivale na delovni elan zadružnikov, ako bi bile prepogoste. Nekateri KOZ se pritožujejo, da imajo premalo delovne sile in da ne zmorejo vsega dela. Da to ne drži v celoti, je razvidno iz sledečih statističnih števil o delovni sili v KOZ za okraj M. Sobote:

- KOZ Krplivnik ima na 1 del. moč 4,49 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Moravci ima na 1 del. moč 3,35 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Hodoš ima na 1 del. moč 3,09 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Sebeborci ima na 1 del. moč 3,00 ha obdelovalne zemlje.

- KOZ Fikšinci ima na 1 del. moč 2,85 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Tešanovci ima na 1 del. moč 2,84 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Bakovci ima na 1 del. moč 2,80 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Puconci ima na 1 del. moč 2,45 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ G. Petrovci ima na 1 del. moč 2,80 ha obdelovalne zemlje.
- KOZ Kramarovi ima na 1 del. moč 2,04 ha obdelovalne zemlje.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je povprečje v vseh KOZ na osebo 2,70 ha obdelovalne zemlje, kar nikakor ni preveč, ako upoštevamo, da se bo s strojnimi delom prištedilo mnogo delovne sile, kakor to že praktično izvajajo v Tešanovcih in Kramarovcih.

Precejšnje oviro za hiter razvoj kolektivnega gospodarstva v zadružnih predstavljajo mali, neigienični gospodarski prostori in hlevi, žitne šrambe itd. V tem smislu vršijo KOZ adaptacije in novogradnje, med katerimi je najpomembnejša novogradnja modernih govejih hlevov v Kramarovcih. V KOZ je povsod uveden brigadni sistem dela. Kljub vedno boljšim organizacijskim oblikam se še vedno najdejo poedinici, ki neradi vključujejo pridelke v skupno bazo, kar se je pokazalo v KOZ Sebeborcih pri spravljanju sena. Take nezdrave pojave posameznikov je treba

nujno odpraviti, kar je predpogoj gospodarske utrditve KOZ.

Kulturno življenje dobiva kljub velikemu delu vse večji razmah, kar se odraža v kulturnih nastopih zadružnikov, tekmah koscev, ki so bile uspešno izvedene v vseh zadružjih. Trenutno se vrše predpriprave za tekmo žanjci.

Pri aktivni pomoči KOZ se je v zadnjem času nekoliko zapostavilo zadružne ekonomije, ki jih je murskosoboškem okraju 20. Tako ekonomije v okraju M. Sobota ne predstavljajo povsod predhodnih oblik KOZ, kar je vsekakor napaka tudi OZKZ, ki nudi ekonomijam premalo pomoči. Bilo bi nepravilno ako bi pri samem poletu ustanavljanja in utrjevanja KOZ zanemarili kmetijske zadruge, ki so še vedno močan faktor zadružnega gospodarstva na vaseh. Velika pažnja se polaga v zadnjem času razvoju zadružnih obrtnih delavnic, ki jih je v okraju že lepo število. Cilj obrtnih delavnic naj bo, da krijejo potrebe zadružnikov na vaseh. Omembe vreden je uspeh KZ v G. Petrovcih, kjer bodo v prihodnjih dneh odprli obrat za predelavo borovih vršičkov v eterični olja kar predstavljajo nov dragoceni vir naše lokalne industrije.

Za uspešen razvoj združništva ima okraj M. Sobota kljub nekaterim pasivnim predelom vse pogoje. Glavno je, pravilna ekonomska politika, ki se naj odraža v nadaljnji borbi proti vsem škodljivim elementom na vaseh, po drugi strani pa bo treba usmeriti vse sile ideološki preobrazbi in kulturnemu razvoju, kar bo utrdilo zadružno misel na vaseh, ter prineslo lepše življenje našim prekmurskim vasesm.

Prekmurska mladinska delovna brigada „Štefana Kovača“ je udarna

V letošnjih počitnicah je mladinska delovna brigada »Štefana Kovača«, formirana iz srednješolske mladine, ki je bila že na regulaciji Pesnice, na gradnji mladinske proge Samac—Sarajevo in na gradnji Nove Gorice, krenila na gradnjo Avtoceste »Bratstva in enotnosti«. Brigada je bila na vseh teh akcijah udarna in šteje lepo število udarnikov-brigadirjev. V letošnjem letu šteje brigada 192 brigadirjev in med temi je mnogo takih, ki so prvič v brigadi. Tudi na Avtocesti je postala brigada »Štefana Kovača« udarna. Njen največji procent doseganja dnevne norme je 153%, a povprečje je 115%.

Srednješolska mladina je odšla na Avtocesto

Nekaj tednov pred zaključkom šolskega leta je bilo slišati povsod pogovore mladine-dijakov o odhodu na Avtocesto. O tem so izkušeno govorili starejši in radovedno ter vznemirjeni mlajši, ki so se prvič napotili v brigado v borbo za kubičke. Mladinska delovna brigada »Štefana Kovača« je že mnogo kubikov izkopala, prevzela in nabila v nasipe ob Pesnici, na progi, kopala temelje v Novi Gorici in vsakokrat je bila udarna. Zato pa je tolikšna čast posameznim mladincem in mladinkam, ki so prvič brigadirji te brigade, biti član brigade »Štefana Kovača« — našega prekmurškega prvoborca.

Na Avtocesto je brigada krenila 30. junija. Brigadirji so radovedno ugibali, kako je na Avtocesti in kakšna je tam pokrajina, pa so jo kmalu videli. Ravni na povsod, žitna polja, hrastovi gozdovi, travniki — skoraj tako kot v Prekmurju — pa le drugače. Avtocesta se vije tod, kjer pa še ni dograjena, pa je označena trasa. Brigada se je namestila pri Dubovcu.

Kaj kmalu so pričeli nasmejano in pogumno borbo za kubičke. Tekmovanje je zajelo vse in kmalu so izstopili pred ostale najboljši. Zopet si slišali imena, ki so jih bil vaten slišati na progi Samac—Sarajevo, v Novi Gorici: »Tonček je bil, puonjaljen« in »Micka je med najboljšimi«. Vmes pa so se pojavljala nova imena: Jože Fličar, Kulčar, Drago — komandantov mlajši brat, Tot Franc, Beseda Ivan in še nekaj je takih.

Pestro življenje se začenja že v zgodnjih urah

Rano, včasih pred šesto uro zjutraj, se prebujajo brigadirji, a ob šesti pa je že vstajanje. Naglica je tukaj. Nič zamujanja časa. Vrsta je še na urejanju logora, na fizikulturi, potem pa zajtrk, pa morda študij, ali pa vaje folklorne skupine, ali fizikulture vaje, ali pevškega zbora. Marsikaj je na vrsti.

Brigadirji se pripravljajo na festival in Franjo Vaupotič ima mnogo opravka z vadbo folklorne skupine. Vadijo se tudi naši znanci »Jožeta« — Horvat in Fličar, pa Ivan, Stefan in Martin. To je kvintet, ki nam je zapel tudi že v Soboti, ko je gimnazijska mladina priredila akademijo. Pa Micka bo tudi nastopila. Prav tako prijetno bo recitirala, kot lani na festivalu v Murski Soboti, ko je bila še nagrajena. Pa nima brigada samo en pevski zbor! Ima veliki in mali pevski zbor.

Dobro pripravljeno bodo nastopili na ekscizijskem festivalu in Žizek, ki je prišel z Avtoceste, da za folklorni skupini preskrbi noše za nastop, je poln prepričanja:

»Na tekmovalju bomo prvili V to sem prepričan.«

Vendar ni zadovoljen s tem, da mu tukaj doma ne grejo na roke, ko pa mladina na Avtocesti nesebično gradi in dela za skupnost.

»V Beltincih imajo folklorno skupino in obleke imajo tudi, pa nočejo posoditi, pravijo, da bodo raje otrokom hlačke sešili iz njih.«

Sicer pa je Žizek iznajdljiv fant in ni v skrbeh za obleko tako kot se zdi.

»Zakaj pa smo mlađinci Nekje bom že izvrtal to, kar rabim.«

Pa to ni vse! Povedati ve mnogo tudi o fizikulturnem nastopu, za katerega se prav tako vztrajno in temeljito pripravljajo.

Brigada je postala udarna

Dnevi minevajo brigadirjem hitreje, kot pa si je marsikateri mislil. In delo gre tudi uspešneje od rok kot je bilo pričakovati. Ni dneva, da ne bi brigada presegla norme. Povprečno za 15% prav gotovo, če ne več. Največ je presegla za 53%. Norme so sicer velike, toda zmugujejo jih. Delajo na izkopavanju, prevažanju zemlje in na gradnji nasipa. Nasip v tem kraju je dvigniti v višino enega metra nad ravan, a zanj prevažajo zemljo do dvesto metrov v daljavi.

Bronasti hrbti so znoini in lica prav tako, pa vseeno gre z udarnim tempom. Tonček vršasi pravi:

»Najtrše je bilo v Brčkem, ko nismo bili vajeni in je bila vsaka oblika dela nova in ni bilo nobenih izkušenj. Zdagre, ko imamo za seboj že tri velike akcije.«

Majda pa, ki je prvič v brigadi, piše domačim:

»Nočem biti med zadnjimi, čeprav ne zmorem kot najboljši. Taka hočem biti kot moj oče, ki je umrl v internaciji — prava, zavedna državljanka. Nedavno smo bili razglašeni za udarne. Ko smo bili pohvaljeni, smo sklenili, da bo brigada udarna, zdaj pa je naš sklep biti dvakrat udarni.«

Madžarska manjšina razvija močno kulturno prosvetno življenje V Prosenjakovcih bodo ustanovili izobraževalno-umetniško društvo

V našem okraju bo v teku meseca avgusta in septembra ustanovljenih približno dvajset izobraževalno-umetniških društev. Že sedaj so začeli s pripravljalnimi deli za ustanovitev društva v posameznih vaseh. Tako vršijo priprave v Ižakovcih, na Melincih, na Cankovi in v Hodosu, a v kratkem bodo pristopili k delu v Bodoncih, Brezovcih, Zenaavljah, Puoncih, Rogoševcih, Kuzmi, Gornjih Petrovcih, na Tišini in Krogu, kjer do zdaj iz neznanih vzrokov še niso ustanovili društva, kljub temu, da so že imeli napovedan ustanovni občni zbor. Najbrž niso pristopili pravilno k pripravljalnemu delu, ki so pogoj udeležbe na občnem zboru. Prav tako bodo pristopili k pripravljalnemu delu v Serdici, Gančanih, Gerlincih, Dolenci, Markovcih in še nekaterih vaseh.

V Prosenjakovcih so pravilno pristopili k pripravam za ustanovitev izobraževalno-umetniškega društva in v kratkem času bodo imeli ustanovni občni zbor. Kako so izvedli priprave?

Ustanovili so iniciativni odbor. Ta odbor je v vasi zbiral ljudi, ki so pripravljeno aktivno sodelovati v kulturno-umetniškem delu in ljudi, ki so voljni materialno podpirati društvo in se udeleževati prireditvev društvu. Prijavilo se je precej veliko število ljudi, ki bodo bodoči člani društva. Potem so določili na osnovi pripravljenosti in zmoglosti prijavljencev katere sekcije bo imelo budoče društvo. Imeli bodo izobraževalno sekcijo, ki bo nabirala člane za izobraževalni tečaj in bo vodila brigo za prireditev predavanj v okviru Ljudske univerze, imeli bodo dramsko sekcijo, množični in pionirski pevski zbor ter šahovsko sekcijo. Fizikulturo so tudi vključili v društvo.

Določili so tudi članarino in sicer posebej za aktivne in posebej za podporne člane. Prvi bodo plačevali dva din, a drugi pet din mesečno v društveno blagajno.

Predvideli so tudi, kdo bo vodil posamezno sekcijo v društvu, izdelali so predloge za upravni odbor društva ter

Prikosil je do konca njive, odložil koso in stopil pomagat bratcu, ki je že precej zaostal.

»Daj sem klin!«

Molče ga je ubogal in si s predpasnikom obrisal razgreti obraz. Kmalo je bilo vse sнопje povezano.

Mati je prinesla cekar in se vsedla na sноп.

»Južinali bomo.«

Molče so segli po hrani. Bili so že pošteno lačni in žejni.

»Samo še letos žanjem s koso,« se je oglašil Laci. »Drugo leto pa upam, da bomo že s stroji. Tudi naše ljudi bo srečalačasoma pamet, da se ne bodo več branili iti v zadruko, samo spoznati morajo, da jim bo tam laže.«

»Marsikateri nočejo slišati o tem,« je pripomnil Jožek.

»Vi mladi začenjate vse po svojem,« je dejala mati, »in ravno to je nepravilno. Stoletja smo delali tako, zakaj bi ne tudi vnaprej?«

»Toda ljudje postajajo vsak dan pametnejši. Zakaj bi tisto staro vlekli iz roda v rod, če pa je to novo lažje in boljše za nas. Tudi v naši se bodo še prepričali, da je boljše tako. Glejte, Tešanovčari so se že

Velik ugled uživajo kuharice

Mlade so brigadno kuharice in s kuhinjo niso imele veliko opravka, toda kljub vsemu je kosilo, pa večerja in zajtrk prav okusno pripravljeno. To jim je priborilo ugled nad brigadirji, ki nad vse spuščaju dobro hrano, ki najbolj tekne po jurišu na kubičke.

V kuhinji sta Magda in Olgica, a obe skrbni. Pa sta tudi vedno zaposleni. Posebej pa se opoldne, ko se zberejo »repetašine«, ki jih nikdar ne zmanjka. Pa je šale in smeha na njihov račun, toda vsak dan je tarča drugi in kaj kmalu je postal brigadni pregovor: »Presegajmo norme tudi pri kosilu.«

Kmalu bodo krenili nazaj

Marsikateri večer jim mine v prijetnem pogovoru. Spominjajo se svojih zmag iz preteklih let, ogledujejo večerne pejsaže, Papuk se terni na severu, a vse okoli je širava. Dragi jim postajajo ti kraji in težko se bo ločiti od njih.

Težko se bo ločiti od Avtoceste, a še težje od tovarišev. Marsikateri več ne, bo med njimi po vrnitvi v domače kraje. Odsli bodo v razna mesta v visoke šole ali pa v pisarne, vsak po svoji življenjski poti. Razšli se bodo s tovariši iz sosednih brigad in kdo ve, ali se bodo še kdaj srečali.

Z njimi pa bodo ostali lepi spomini in radost in ponos — zavest: dali smo zopet delež skupnosti — boljše mu življenju v prihodnosti. —zj—

Pionirji se učijo, igrajo in gradijo

Kulturna prireditev pionirskega odreda „Franceta Prešerna“ v Gornji Lendavi

Na razprtem polju ob koncu vasi Gornje Lendave, kjer se dviga še ne popolnoma dograjeni zadržni dom, je videti gručo ljudi, katere se pogovarja o vseh problemih in težkočah vasi. Na obrazih teh ljudi opaziš nestropno pričakanje. Zbrani so tudi pionirji odreda »Franceta Prešerna«. Vrata združnega doma so se odprla. Ob vratih je obstal mladinec Ljudje so se začeli počasi prerivat proti vratom in ob vratih obstajati; tako si zapazil, da je vsak, bodisi pionir ali pa starejši človek, segel v žep ali denarnico, da da prostovoljni prispevek Dvorana se je napolnila, postalo je vse tiho, le za zavesami odra si slišal nalatno govorjenje: kako bo izpadlo, kako bomo nastopili in slično. Ura je udarila 3 popoldan, zavesa se je nalahno, toda le malo odprla, med odprtino je stopil mladinec, pozdravil vse navzoče ter se zahvalil na zelo lepo udeležbo in za prostovoljne

prispevke, katerih so zbrali nad 1000 din. Ljudem je obznanil pomen te prireditve pod naslovom »Pevsko-baletna prireditev«. Ta mladinec, mladi Milan, je govoril počasi ter med drugim dejal, da tudi naši najmlajši veliko zmorejo.

Dvorana se je napolnila s plaskanjem in vzkliki.

Na odru se je pokazalo 7 plahih pionirk. ki so danes tudi prvič nastopile. Bile so pionirke sedemletke odreda »Franceta Prešerna« Gornje Lendave.

Ob skladnih gibih si slišal tiho petje malih pionirk.

Na obrazih gledalcev si opazil, da je ta prireditevca za njih čisto nova. Po 13 točki nastopa se je zavesa zaprla, dvorano je napolnilo dolgo-trajno plaskanje in odobravajoči vzkliki. Radostnih obrazov so zapuščili ljudje dvorano. Bili so ponosni na svoje najmlajše. V. G.

ČLANI SINDIKATOV SOBOŠKEGA OKRAJA ZMUGUJEJO V KOČEVSKIH GOZDOVH

Gosti, košati gozdovi v okolici Kočevja so po svoji divjosti svojevrstni in zanimivi. Sindikatska brigada, ki je prispela v te gozdove pa se je kmalu znašla v njihovi goščavi in prvi kubiki so padali že prvi dan. Vse hitreje je šlo delo, čim dalje so brigadirji prodrali v gozd. Zadovoljno in zmugovito so pogledovali padajoče orjake, peli in vriskali. Plan je precejšen in treba ga je izpolniti v petindvajsetih dneh, to je 2000 pm. Izdelano pa je že 245 pm. Sicer so težkoče z orodjem, toda brigadirji so pogumni.

Brigadirji vodijo borbo za preseganje norm v gozdu, intendant pa skrbi za njihovo preskrbo in brigadirji so zadovoljni z njim, saj se je hrana vidno izboljšala. Vsi so marljivi. Tekmujejo desetine med seboj a posamezniki zopet med seboj. Veselo razpoloženje jih ne mineva nikdar. Kljub temu, da so utrujeni si po delu še dolgo v večer pripovedujejo in se šalijo.

V tokrek pred odhodom na delo pa je čakalo brigadirje druge desetine veselo iznenadenje. Prejeli so prehodno zastavico, kot najboljša desetina v brigadi. Zastavico je prejel od komisarja deseter druge desetine, Elisar Ludvik, ki se je zahvalil za dano priznanje in ponosno zatrdil, da bo njegova desetina še v bodoče najboljša. Pa so se zganili med navdušenjem ostali brigadirji in slišati je bilo: »Tekmovali bomo še bolj in naša bo.«

Ves dan so veselo pele sekire in glas motorne žage je samozavestno donel po gozdu. Člani sindikatov so se še bolj goreče zagnali v borbo za kubičke — v boj za preskrbo članov sindikatov s kurivom. Brigadir

O važnosti kmetijskih melioracij

(Nadaljevanje)

Prekmurska tla sestojé iz težke gléne, ilovice ter iz raznih njihovih podvrst, ki so pomešane med seboj. V suši so tla trda, zbita kot beton.

Sezonsko delo je stalen pojav. Nujno je, da smo se lotili problema melioracije Prekmurja.

Prekmurska tla sestojé iz težke gléne, ilovice ter iz raznih njihovih podvrst, ki so pomešane med seboj. V suši so tla trda, zbita kot beton.

Pedološke raziskave so dognale, da bodo potrebni sledeči

1. Osuševanje zamočvirjenih predelov
2. pred in med namakanjem:
 - a) kalkifikacija,
 - b) postopno globoko oranje.

premislili in danes delajo skupno. Vprašajte jih, če jim ni boljše kot prej.

»Jaz bom pa traktorist!« se je navduševal Jožek. »Oral bom ta polja da bo veselje. O prvi priliki se bom prijavil na traktorski tečaj.«

»Imaš prav!« ga je potrepil Laci po ramenu.

Kosa je zopet zapela. Laci ju se je zdelo, da mu pripoveduje čudovito povest o kruhu in o novih, močnih ljudeh, ki si s svojim delom pripravljajo lepo, srečnejšo bodočnost.

Sonce je že zahajalo za gozdovi, ko so Maučecovi pokosili. Zložili so sнопe v križe in počasi stopali proti domu.

»Če bi imeli stroje, koliko manj dela bi bilo treba. V treh urah bi naredili toliko, kakor smo danes ves dan.«

Mati je molčala.

»Tudi pri nas bodo še zapeli stroji. Mladina bo naredila tisto, čemur se starši upirajo. Mladina bo preobrazila vsa ta polja.«

Stopali so po koniku proti domu in molčali. Vsak je bil zatipljen v svoje misli. Nekje na polju so pela dekleta: »Nabusimo kose...«

- c) humifikacija (organska gnojila — lupina),
- d) kompostizacija (na peščenih tleh).

Vse te ukrepe pa ni mogoče izvajati brez temeljite predpriprave. Zato je že sedaj organizirana v Žitkovcih pri Dobrovniku v Prekmurju

poizkusna postaja,

katere cilj je na eksperimentalen, poizkusen način določiti najprimernejši način namakanja za celo Prekmurje. Poizkusi se bodo vršili na površini 60 ha, kjer bodo urejena poizkusna polja po posebnem, v te namene urejenem sistemu. To je zlasti važno zaradi podzolate zemlje, katere že itak slabe lastnosti bi se z nepravilnim namakanjem še poslabšale. Uveden bo poseben travopoljni sistem gospodarjenja z določenim plodoredom.

Prav tako se bodo tu določili pravilni agrotehnični ukrepi V plodored, kolobar bo uvedena tudi detelja, ki sedaj zaradi pomanjkanja kalcija skoraj ne uspeva. V letu 1945 bodo ugotovljeni rezultati agrotehničnih ukrepov iz poizkusnih polj, od katerih naj se najboljši način kompleksno uporablja Vodo za namakanje bo zbiral velika pregrada v Bukovici, ki je že v gradnji.

Upoštevaajoč vse te mere, ne moremo govoriti o melioraciji, ampak bo to popolna kalkifikacija Prekmurja, ki bo obsegala sledeče ukrepe:

Odvajanje vode zaščito od poplav, izsušitev močvirij, namakanja, agrotehnične ukrepe osnivanje ribnikov, mehanizacijo, modernizacijo kmetijstva.

Poplave v Prekmurju, zlasti v Ledavski dolini, bodo prenečene s tem, da se bo zgradil razbremenilni, odvodni kanal od Murske Sobote mimo Dokležovja in Bukovec do Mure. Ta kanal bo začel približno polovico padavinskega področja Ledave skupaj z Martjanskim potokom ter bo odpeljal tretjino visokih vod Ledave. To povzročilo poplave in ki jih bo odpeljal direktno v Muro. Obenem na bo imel ta kanal tudi ugodno posledico za razvoj Murske Sobote, ker bo znižal gladino talne vode, ki je zelo visoka in sedaj zelo ovira visoke gradnje v Murski Soboti.

Prav tako bo z graditvijo razbremenilnika omogočena lažja izvedba kana-

lizacije za Mursko Soboto. Razbremenilnik bo imel tako obliko profila, da ga bodo pota in manj važne ceste lahko križale s pomočjo ramp, dočim bodo na važnejših križiščih postavljeni defitivni mostovi.

Po zgraditvi razbremenilnika bosta tekli po stari strugi Ledave le dve tretjini visokih vod, za katero bo stara struga dovolj velika, le ponekod jo bo treba urediti. S tem odpadajo ogromni stroški, ki bi nastali, če bi morali Ledavo regulirati v vsej dolžini. S tem ukrepom bo rešenih pred poplavami okrog 7000 ha.

(Nadaljevanje prihodnjic)

OBVESTILO

Obveščamo vse komitente, kateri vnovčujejo svoje fakture preko nas po »Uredbi o medsebojnem plačevanju v gospodarstvu«, da iste vnovčijo najkasneje 3 dni po odpošiljavi (izročitvi) blaga. Po tem roku bomo ravno tako fakture vnovčevali, vendar bomo prisljeni vašo netočnost javiti Ministrstvu financ LRS zaradi prekrškov v finančnem poslovanju.

Narodna banka FLRJ
Centrala za LR Slovenijo
podružnica Murska Sobota

MESTNI KINO MURSKA SOBOTA

predvaja:

- od 29. do 31. julija angleški umetniški film »HAMLET«, brez tednika;
- od 2. do 4. avgusta sovjetski film »SREDNJI NAPADALEC«, tednik;
- od 5. do 7. avgusta poljski umetniški film »NEKJE V BERLINU«, tednik;
- od 9. do 11. avgusta češki film »JANOSIK«, tednik in
- od 12. do 14. avgusta sovjetski pravljilni film »POVEST O SIBIRSKI ZEMLJI«, brez tednika.

Predstave v tokrek, sredo, petek in soboto ob 20. uri, v četrtek ob 17,30 in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17,30 in 20. uri.

RAZPIS

za sprejem učencev v gospodarstvo Tovarne sprošnih metalnih konstrukcij in vijakov Maribor-Tezno

V šolskem letu 1949-50 bodo sprejeti učenci za sledeče stroke:

1. orodjarske,
2. strugarske,
3. strojno ključavničarske,
4. splošno ključavničarske,
5. kovaške.

Pri izbiri stroke se bo upoštevalo potrebe obrata, sposobnosti in po možnosti želje učenca.

Pouk v šoli je teoretičen in praktičen in traja 3 leta. Stroške šolanja in vzdrževanja učencev (stanovanje, hrana, obleka, knjige, šolske potrebšćine in dr.) krije država in zato bo sprejeto le določeno število učencev v internat. Učenci prejemale plačo po uredbi.

Kandidat mora izpolnjevati sledeče pogoje:

1. da je državljan FLRJ,
2. da na dan 1. IX. 1949 ni starejši od 17 let ter ne mlajši od 14 let,
3. da z uspehom opravi izpit iz slovensćine in matematike,
4. da je dovršil z odličnim, ali prav dobrim uspehom 4 razrede osnovne šole,
5. da se obveže, da bo po končanem šolanju ostal v tovarni najmanj 6 let.

Pri vpisu je treba predložiti naslednje listine:

1. Lastnoročno napisano prošnjo, kolkovano z 10 din.
2. rojstni list,
3. zadnje šolsko spričevalo,
4. lastnoročno pisan življenjepis,
5. pismeno obvezo staršev ali varuha, potrjeno od oblasti, da bo po končani šoli ostal v službi pri podjetju 6 let in se obvezuje povrniti vse stroške, ki bi nastali v času šolanja učenca, če bi ta neopravičeno zapustil šolo ali bil po lastni krivdi izključen.

Prijave je predložiti do 1. avgusta t. l. upravi šole v Mariboru, »Franciškanski vrta«.

Venčeslav Dolinec:

Laci je kosil

Na prostrano prekmursko ravnino pripeka vroče julijsko sonce. Po poljih mrgoli ljudi. Pridni so ko mravlje. Žanjejo. Včasih se zasliši s polja dolg, vesel vrisk. Žito pada pod ostrino kos.

Tudi Maučecovi žanjejo. Laci veselo zamahuje s koso, veselo, kakor že dolgo ne. Mati, ki pobira klasje, ga komaj dohiteva in bratec, vezač, se jezi, da ju ne more nikdar dohiteti. Vedno je nekaj korakov za nji. Komaj poveže sноп, že ima pred seboj sedem drugih. Znoj mu curkoma lije s čela, srajca mu je vsa premočena.

Laci, ne tako hitro, saj vidiš, da vaju ne morem dohiteti.«

Toda Laci se le smeje in še močnejše zamahne s koso.

Laci je na dopustu. Dela v mariovski tekstilni tovarni. Včera je prišel domov na dopust, toda ne more mirovati. Petletka ključé in Laci sledi temu klicu. Včera je v tovarni, danes na polju. Nikjer mu ni težko. Za vsako delo zna z veseljem prijeti. Mladost, ki v njem prekipava, mu daje moči.